

Asia: VN/16881/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Edustan

Klikkaa ja lisää otsikko valintakysymykselle

muu

Miten esitys vastaa hallitusohjelman tavoitteisiin

1) Tukeeko esitys tavoitteita vahvistaa psykoterapiapalveluiden saavutettavuutta uudistamalla psykoterapeuttikoulutusta kaksiportaiseksi ja säätämällä ensimmäisen portaan koulutus maksuttomaksi.

-

2) Tukeeko esitys mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantamista kehittämällä perustason mielenterveyspalveluja ja porrasteista hoitomallia?

-

3) Tukeeko esitys lasten ja nuorten terapiatakuuta?

-

Esityksen mukaan kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen ensimmäisen taso sisältäisi yhtenäiset edellytykset tuottavan teoreettisen koulutuksen (30 op) lisäksi menetelmällisten opintojen kokonaisuuden (15 op), joka voisi sisältää koulutusta lyhytinterventioihin tai eri psykoterapiasuuntauksille ja -muodoille yhteisiin terapeuttisiin taitoihin

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen tavoitetta?

-

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus palvelujärjestelmän tarpeiden mukaista koulutusta?

-

Palvelujärjestelmien tarvitsemien lyhytinterventioiden vuosittaiseksi koulutustarpeeksi on arvioitu noin 2 000 - 4 000 koulutettavaa vuodessa. Millaisessa yliopistojen ja hyvinvointialueiden työnjaossa ja yhteistyössä lyhytinterventioiden koulutus tulisi toteuttaa, jotta se toteutuisi määrällisesti ja laadullisesti riittävänä? Mahdollistaako esitys tarkoituksenmukaisen työnjaon ja yhteistyön?

-

Rahoituksesta

Toteuttaako esitetty rahoitusmalli esityksen mukaisen koulutuskokonaisuuden toteuttamista?

-

Muuta huomioita esitettyyn rahoituksen myöntämiseen ja maksamiseen liittyen?

-

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön erikoispätevyys

Huomioita ehdotettuun erikoispätevyyteen ja sen rekisteröimiseen liittyen?

Lausunto psykoterapiakoulutusta koskevasta STM:n esitysluonnoksesta

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Opetushallitusta lausumaan hallituksen esityksen luonnoksesta, joka koskee psykoterapiakoulutuksen kehittämistä. Opetushallitus kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnoksesta.

Opetushallitus pitää esityksen tavoitteita kannatettavina. Mielenterveyspalvelujen saatavuuden vahvistaminen, varhaisen tuen lisääminen sekä psykososiaalisten menetelmien osaamisen laajentaminen perustason palveluissa ovat tarpeellisia ja ajankohtaisia tavoitteita. Esityksessä tunnistetaan perustellusti mielenterveyden häiriöiden merkittävä yhteiskunnallinen ja inhimillinen kuormitus sekä tarve vahvistaa matalan kynnyksen palveluja.

Pidämme myönteisenä erityisesti sitä, että ensimmäisen tason koulutuksen tavoitteena on lisätä perustason osaamista yleisimpien mielenterveyden häiriöiden hoidossa ja ennaltaehkäisyssä sekä tukea lasten ja nuorten terapiatakuun toimeenpanoa.

Esityksessä ehdotettu psykoterapiakoulutuksen kaksiportainen rakenne on lähtökohtaisesti perusteltu. Ensimmäisen tason koulutus voi vahvistaa psykososiaalisten menetelmien osaamista erityisesti perusterveydenhuollossa ja sosiaalihuollossa sekä helpottaa vaikuttavien menetelmien käyttöönottoa alueellisesti. Pidämme tärkeänä, että ensimmäisen ja toisen tason koulutusten välinen suhde määritellään selkeästi ja että psykososiaalisten menetelmien osaaminen erotetaan käsitteellisesti varsinaisesta psykoterapiasta. Lisäksi koulutuksen suorittaneiden tehtäväkuvat, vastuut ja osaamisrajat tulee kuvata valtakunnallisesti yhdenmukaisesti ja potilas- sekä asiakasturvallisuus tulee varmistaa koulutuksen kaikissa vaiheissa.

Esityksessä on perustellusti korostettu, että psykoterapia on terveydenhuollon hoidollista toimintaa, jonka toteuttaminen edellyttää psykoterapeuttikoulutusta ja asianmukaista ammattipätevyyttä. Tätä rajanvetoa tulee edelleen täsmentää säädösvalmistelussa ja viestinnässä väärinkäsitysten ehkäisemiseksi.

Asetusluonnoksessa säädetty vähintään 45 opintopisteen koulutuskokonaisuus muodostaa tarkoituksenmukaisen perustan psykososiaalisten menetelmien osaamiselle. Erityisen kannatettavaa on, että koulutukseen sisältyy teoreettisia opintoja, menetelmällisiä opintoja, ohjattua asiakas- ja potilastyötä, työnohjausta sekä osaamisen näyttöä. Pidämme tärkeänä, että koulutuksen sisältöjä, osaamistavoitteita ja näyttövaatimuksia yhdenmukaistetaan kansallisesti riittävästi koulutuksen laadun varmistamiseksi. Samalla tulee mahdollistaa alueellinen joustavuus koulutuksen toteutuksessa.

Lisäksi katsomme, että menetelmäopintojen sisältöjä tulisi kuvata nykyistä tarkemmin, työnohjaajien pätevyysvaatimuksia olisi tarpeen täsmentää ja koulutuksen vaikuttavuuden sekä laadun arviointiin tulisi rakentaa valtakunnallinen seurantamalli.

Esityksen onnistunut toimeenpano edellyttää riittäviä ja pitkäjänteisiä resursseja yliopistoille, hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle. Koulutuksen toteuttaminen käytännössä edellyttää riittävästi kouluttajia ja työnohjaajia, toimivia yhteistyörakenteita yliopistojen ja hyvinvointialueiden välillä, mahdollisuuksia ohjattuun asiakas- ja potilastyöhön sekä henkilöstön työajan huomioimista kouluttautumiseen. Pidämme tärkeänä, että koulutuksen rahoitusmalli on ennakoitava ja mahdollistaa koulutuksen pitkäjänteisen kehittämisen.

Opetushallitus pitää esityksen tavoitteita pääosin kannatettavina ja katsoo, että uudistus voi vahvistaa perustason mielenterveyspalveluja sekä parantaa psykososiaalisten menetelmien saatavuutta. Jatkovalmistelussa tulee kuitenkin erityisesti huolehtia koulutusten valtakunnallisesta yhdenmukaisuudesta, psykoterapian ja muiden psykososiaalisten menetelmien selkeästä rajanvedosta, potilas- ja asiakasturvallisuuden varmistamisesta, riittävästä resursoinnista sekä koulutuksen laadun seurannasta ja arvioinnista.

Muuta huomioitavaa esitykseen liittyen?

Huomiot

-

Arifulla Dinah
Opetushallitus